

Fornyings- administrasjons- og
kirkedepartementet

Postboks 8004 Dep

Deres ref.:

Vår ref.:
11/155434/SOP

Dato:
05.10.2011

Styring forvaltning og finansiering av nasjonale felleskomponenter - Høringssvar fra Bærum kommune

I forbindelse med Bærum kommunes deltakelse i IKT-samarbeidet med landets 10 største kommuner, anbefaler kommunale representanter i K10-gruppen å avgi felles uttalelse til høringen fra Fornyings-, administrasjons og kirkedepartementet vedr. styring, forvaltning og finansiering av nasjonale felleskomponenter i offentlig sektor.

Kommunene i K10-samarbeidet har følgende kommentarer til høringsbrevet (av 05.07.2011) og vedlagte Difi-rapport 2010-17: Nasjonale felleskomponenter i offentlig sektor:

0. Generelt

Kommunene er i utgangspunktet positive til forslaget om at det bør etableres nasjonale felleskomponenter for offentlig sektor som anbefalt i rapporten, men vil påpeke at kommunesektorens rolle når det gjelder styrings og forvaltning av nasjonale felleskomponenter i alt for liten grad er belyst. Kommunene har en viktig rolle både som leverandører og formidlere av tjenester og grunndata. Kommunene leverer samtidig et flertall av offentlige tjenester til innbyggere og næringsliv og er i den sammenheng blant de viktigste brukerne av grunndata. I det videre arbeid må reell deltakelse og påvirkning for kommunesektoren håndteres. Kommunenes rolle for å ivareta behov og bruk av felleskomponenter må tydeliggjøres når man skal sikre styring og forvaltning av nasjonale felleskomponenter

1. Prinsipp for finansiering av nasjonale felleskomponenter

Kommunene er enig i Difi's forslag om at kostnadene ved nasjonale felleskomponenter finansieres som øremerket bevilgning til felleskomponentforvalterne, og ikke gjennom internfakturerings mellom offentlige virksomheter. Samtidig må vi understreke at etablering av nasjonale felleskomponenter reelt sett vil innebære krav til bruk av løsningene for alle virksomheter i offentlig sektor. Det er viktig at det foretas en beregning av de økte kostnader som kommunesektoren får som følge av denne

reformen, og at kostnadene må dekkes av staten slik at reformen fullt ut blir fullfinansiert for kommunene.

Finansieringsperspektivet som legges til grunn for nasjonale felleskomponenter må vurdere offentlige virksomheters kostnader knyttet til å ta i bruk nasjonale felleskomponenter (forretningsmodeller). Denne siden av finansieringsperspektivet kan vi ikke se at rapporten behandler. Problemstillingen er både aktuell knyttet til eID-området og anses som en sentral utfordring knyttet til bruk av felles registerinformasjon. For kommunene vil dette bidra til økt bruk av felleskomponentene, bedre datakvalitet og dermed også økt kvalitet og omfang i utviklingen av kommunale tjenester. I tillegg vil dette også kunne medføre sterk forenkling av avtaleforvaltning knyttet til bruk av felleskomponentene.

Vi vil også peke på at grunndata i framtiden bør kunne innhentes direkte fra de nasjonale felleskomponentene og ikke gjennom kommersielle leverandører.

1. Samordningsfora for koordinering av nasjonale felleskomponenter

Difi foreslår i rapporten at det etableres samordningsutvalg med deltakelse fra de viktigste aktørene for å sikre helhetlig koordinering og videreutvikling av nasjonale felleskomponenter. Vi er enig i at slike samordningsutvalg er ønskelig for å få på plass gode strategier, anbefalinger og beslutninger. Samtidig er det en forutsetning for etablering av denne type felleskomponenter at kommunal sektor kan ivareta sine behov og påvirke innhold og utvikling av felleskomponenter. Forslaget til styrings- og forvaltningsstruktur som fremmes i rapporten baseres på en statlig styringsstruktur som inkluderer enkelte underliggende etater. Rapporten omtaler i svært liten grad kommunal sektor, utover at det vises til at det er viktig at kommunesektoren er ”hensiktsmessig representert i utvalgene”, uten at dette er nærmere konkretisert. I henhold til kommunenes selvstendige status og mangeart savnes en problematisering og vurdering av hvordan en reell påvirkning og medvirkning for kommunal sektor kan ivaretas. Slik rapporten foreligger, er denne utfordringen ikke synliggjort eller drøftet. Inntil det er etablert felles fagmiljø for IKT-styring i kommunal sektor er det spesielt viktig at de største kommunene (K10), som vil være blant de største brukerne av nasjonale felleskomponenter, deltar både på strategisk og taktisk nivå.

Hvis offentlig sektor skal lykkes i sitt arbeid med etablering av nasjonale felleskomponenter, innebærer dette mer enn å ivareta koordineringsbehov knyttet til utvikling og forvaltning av løsningene. Innføring av nasjonale felleskomponenter innebærer krav om bruk av løsningene for offentlig sektor, styringsstrukturen knyttet til fellesløsningene må derfor sikre at utvikling og forvaltning også ivaretar kommunens behov.

2. Sentrale videreutviklingsbehov

Når det gjelder eventuell etablering av en felles generisk meldingsboks for offentlig sektor vil vi peke på at flere offentlige virksomheter, blant annet kommuner, har etablert egne meldingsbokser i tillegg til Minside og Altinn. Kommunene ønsker i utgangspunktet felles meldingsboks for offentlig sektor, men er enig i at saken bør drøftes nærmere før det eventuelt tas beslutning om hva slags meldingsboks som vil være mest hensiktsmessig.

For å presisere dette behovet vil vi trekke frem utfordringer og behov ved forslaget om Altinn som en nasjonal felleskomponent. DIFI foreslår i en egen utredning (2011-7) at dialogen mellom innbyggerne og det offentlige i første omgang bør skje gjennom

Altinn, og at meldingstjenesten i Altinn bør erstatte eksisterende meldingstjeneste hos minside (norge.no) for denne dialogen.

I dag har kommunal sektor i utgangspunktet ikke tilgang til Altinn for sine tjenesteleveranser. Arbeidet må på bakgrunn av forslaget om å etablere Altinn som felleskomponent synliggjøre hvordan kommunene gis tilgang til aktivt å bidra til videreutviklingen av Altinn som nasjonal felleskomponent for å sikre at løsningen også dekker kommunenes behov. I denne forbindelse vil det være en forutsetning at kommunal sektor får tilgang til å etablere seg som tjenesteeiere og tjenesteleverandører i Altinn.

Andre sentrale videreutviklingsbehov mener vi fortrinnsvis bør drøftes og avklares i styrings og forvaltningsforaene som må etableres i tilknytning til nasjonale felleskomponenter.

3. Normering av forvalterrollen

Difi foreslår at det etableres et sett av krav til alle felleskomponentforvalterne som normerer hvordan forvalterrollen skal utøves. Vi er enig i dette, men vil påpeke at det er snakk om to ulike dimensjoner for de felleskomponentene som trekkes frem i rapporten; grunndataregistre og infrastrukturkomponenter. Den første dimensjonen har fokus på innholdsbehov og forvaltningen knytter seg særlig til juridiske aspekter. For den andre kategorien er det særlig de funksjonelle behovene som vil være sentrale når det gjelder styring, forvaltning og finansiering. Ulikheter i disse dimensjonene når det gjelder forvalterrollen burde kommet tydeligere fram i rapporten.

4. Helhetlig prioritering i en felles arkitektur

Vi er enig i at det er en forutsetning at hensiktsmessige organisatoriske, semantiske og tekniske forvaltningsstandarder bør være på plass når felleskomponenter gjøres tilgjengelig, men er i tvil om dette bør skje i det samme styrings- og forvaltningsregime som eventuelt etableres for nasjonale felleskomponenter. Arkitektur og standarder skal dekke mange ulike behov og bør ikke bare knyttes til nasjonale felleskomponenter. Kommunene er særlig opptatt av en rask utredning og etablering av felles kommunal arkitektur og felles standarder som grunnlag for utvikling av kommunale tjenester.

5. Økt fornyingstrykk

Det er et sterkt behov for tverrsektorielle samordningstiltak, standarder, felles kravspesifikasjoner, støtteverktøy og kompetanseutvikling på IKT-området, som grunnlag for fornying i kommunesektoren.

De 10 største kommunene har etablert et samarbeidsforum (K10) som gjennom ulike samordnings- og utviklingstiltak tar sikte på å bidra til utvikling og implementering av flere kommunale felleskomponenter, som også andre kommunene vil kunne dra nytte av. Samarbeidet har også fokus på hvordan kommunesektoren kan ta i bruk etablerte fellesløsninger i offentlig sektor, forutsatt at kommunens behov kan ivaretas og utvikles. Det er viktig at statlige myndigheter støtter opp om denne virksomheten, både organisatorisk og økonomisk, og at dette gjenspeiles i arbeidet videre med de nasjonale felleskomponentene.

6. Oppsummering

- K 10 kommunene støtter arbeidet med å få etablert og utviklet nasjonale felleskomponenter for offentlig sektor.
- Roller og ansvar for kommunesektoren må ivaretas ved innføring, utvikling og forvaltning av nasjonale felleskomponenter gjennom etablering av styrings og forvaltningsfora hvor kommunesektoren gis reell påvirkningsmulighet.
- Finansieringsprinsippene som legges til grunn må baseres på et statlig kostnadsdekningsansvar overfor kommunesektoren.

Med hilsen

Marit Langfeldt Ege
rådmann

Nina Bønsnes Røed
direktør